

Ticho v Babylonské věži: stručné pojednání o signálech rukou

Když se suchozemci ptají potápěčů, proč je přitahuje tak nepřátelský svět, nejběžnější odpovědí je, že kromě objevování podmořských zázraků nabízí Tichý svět Jacquese Cousteaua i uklidňující pocit zenu a vnitřního klidu...ovšem až do chvíle, kdy se ozve potápěčský signalizační šejkr nebo si pozornost vynutí vzrušená gestikulace potápěčského kolegy, což člověka vrátí zpět do základní reality: potřeby komunikovat.

Komunikace pod vodou slouží dvěma hlavním účelům, bezpečnosti a rozhodování v týmu. Komunikace související s bezpečností zahrnuje posouzení stavu potápěče, kontrolu měřidel, definování hloubky, směru výstupu nebo omezení souvisejících s dekompresí. Při řešení neočekávaných událostí nebo mimořádných situací je nutné přijímat rozhodnutí.

Pro velkou většinu potápěčů s otevřeným okruhem jsou prostředky komunikace pod vodou neverbální a značně omezené. Psaní je sice efektivní, ale časově náročné. Světelné signály patří k základním možnostem, ale fungují pouze v tmavém prostředí. Dotykové signály jsou ještě omezenější. A i když je k dispozici i hlasová komunikace v celoobličejových maskách, kromě situací v rámci vědeckých projektů se v potápěčské komunitě příliš neuchytila... možná i proto, že si konec konců raději mluvíme pro sebe a zážitky pod vodou chceme prožívat pokud možno v tichu.

Na konverzaci nám většinou zbývají dvě ruce a deset prstů. Někdo sice tvrdí, že jedna ruka a pět prstů musí stačit, protože druhá ruka se pak může zabývat světlem, cívkou nebo jiným nástrojem. Potápěči také používají gesta známá z každodenního života, jako je kývnutí hlavou na „Ano“. Jiná gesta mohou být místní, například aby poukázala na druhy mořského života. Pro konkrétní okolnosti potápění byly vytvořeny

speciální signály, aby se jejich pomocí dávaly pokyny, poskytovaly informace nebo indikoval stav či nouzová situace.

Ideální by bylo, kdybychom všichni sdíleli společný jazyk ručních signálů odvozených od signálů s podobným významem na souši, abychom snížili úsilí a čas na učení a komunikaci zjednodušili. Realita je však trochu jiná. Navzdory úsilí RSTC (Recreational Scuba Training Council) a přestože existuje řada běžně používaných signálů, komunita rekreačního potápění vyvinula řadu matoucích dialektů, které mohou způsobit, že se člověk v překladu ztratí. Nezáčastnili jste se náhodou instruktáží před ponorem, kdy dvakrát zablikání pěti prsty znamenalo „v lahvi již jen poloviční tlak“, zatímco jindy to mohlo být vyjádřeno vytvořením „T“ jednou rukou kolmo k druhé?

Tato rozmanitost může způsobit, že komunikace mezi potápěči je v nejlepším případě nedokonalá a v horším případě neexistující. Jeho příčinou není ani tak oddělení jazyků jednoho od druhého a od všech ostatních jako v příběhu Babylonské věže, jako spíše paralelní vývoj v různých komunitách izolovaných od sebe. V důsledku toho lze konstatovat, že ve světě rekreačního potápění jsou rizika sice omezená (i když určitě existují), ale možnost špatné komunikace může nouzové situace ještě zhoršit.

V technickém potápění je situace odlišná: Navzdory rozmanitosti školících agentur se technická komunita může pyšnit tím, že mluví jedním společným jazykem, což si vyžádaly rizikovější situace, než jaké se vyskytují při rekreačním potápění. Signály při technickém potápění jsou jednoruční pomocí pěti prstů (se speciálními úpravami, kdy je ruka zakryta rukavicemi nebo tříprstovými rukavicemi). Informace jsou často poskytovány pomocí signálu označujícího předmět (např. tlak, hloubka, čas), za nímž následuje číslo. Číslo jsou označena posloupností číslic. Číslice od jedné do pěti jsou uvedeny s prsty směřujícími nahoru a dlaní směrem ven, zatímco číslice od šesti do devíti jsou uvedeny s rukou drženou vodorovně a dlaní směrem dovnitř. Deset, které je dvouciferným číslem, vyžaduje „jedničku“ následovanou „uzavřeným OK“ pro „nulu“. Použití palce je zakázáno, kdykoli je to vůbec možné, aby nedošlo k záměně se signálem

zvednutého palce pro „ukončit ponor“.

Technické potápění obvykle zahrnuje dekompresi a/nebo různá prostředí nad hlavou. Specifické jednoruční signály byly vyvinuty pro obě z uvedených situací a jsou sdíleny všemi technickými potápěči bez ohledu na jejich původ. Kontrola každého jednotlivého signálu by přesáhla rámec tohoto článku, ale každý, koho to zajímá, si může příslušné informace snadno vyhledat online.

Dalším velkým rozdílem mezi komunikací v rekreačním a technickém prostředí je vyhýbání se každodenním gestům. Technici nemají rádi prostor pro různý výklad nebo důvěřování „samozřejmému“. Místo toho touží po srozumitelnosti prostřednictvím potvrzení jakéhokoli daného signálu rukou. Komunikace je nejen o poskytování informací, ale také o zajištění toho, aby byly správně přijaty a pochopeny. Potvrzení hraje hlavní roli při předcházení ztrátě informací a pro bezpečnost týmu je naprosto zásadní.

V ideálním budoucím světě ticha se signalizační praktiky z technického potápění rozšíří i do rekreačního potápění, aby se předešlo zmatkům a nutnosti se v zájmu bezpečnosti učit znovu a opakovaně něco nového. A teď již jen...tiše!

Videonávody

Are you Ok?

I have a problem/Something's not right

Ascend

Descend

Out of Gas

I'm calling the dive

How much gas do you have?

Shoot a Surface marker Buoy

Ascend to safety stop for 5 min

Numbers: 0-100 (abbreviated version)

Překladatel: [Klement Hartinger](#)